

6. Certifikacija i kontrola zasnovana na riziku

Proces certifikacije je zasnovan na uslovima kontrole koji su definisani u „Smjernicama za kontrolu zasnovane na riziku“

- Ukoliko kompanija odluči da proizvede i tvrdi da su njihovi proizvodi bez GMO, svi zahtjevi iz „Smjernica za utvrđivanje procesa proizvodnje i obilježavanja hrane proizvedene bez GMO“ moraju biti ispunjeni
- Usklađenost sa smjernicama se verifikuje od strane certifikacijskog tijela akreditiranog u skladu sa ISO 17065, a na osnovu ugovora između certifikacijskog tijela i klijenta koji pokriva prava i obaveze obje strane u cilju obezbjeđivanja sveobuhvatne verifikacije i certifikacijskog procesa
- Ako kompanija ispunjava sve zahtjeve, certifikacijsko tijelo će izdati certifikat koji omogućava kompaniji da tvrdi da je određen proizvod proizveden bez GMO
- Da bi se proizvodi bez GMO našli na policama u marketima, na osnovu smjernica sve faze proizvodnje, prerade, transporta i marketinga moraju da budu u skladu sa zahtjevima i moraju da budu kontrolisani
- Kompanija može da odluči da certifikuje samo dio proizvodnje ili određeni proizvod, ali u tom slučaju proizvodnja/određeni proizvod mora da bude proizveden u jasno odvojenim jedinicama

Podržano od strane Njemačkog društva za međunarodnu saradnju (GIZ) u ime njemačkog Saveznog ministarstva za privrednu saradnju i razvoj, u okviru projekta „Genetski nemodifikovana kvalitetna soja iz Dunavske regije“

AGENCIJA ZA SIGURNOST HRANE BOSNE I HERCEGOVINE
АГЕНЦИЈА ЗА БЕЗБЈЕДНОСТ ХРАНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
FOOD SAFETY AGENCY OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Smjernice za označavanje i kontrolu „bez GMO“ prehrambenih proizvoda u BiH

REFERENCE / KONTAKTI:

Standarde možete pronaći na web stranici
Agencija za sigurnost/bezbjednost hrane BiH

www.fsa.gov.ba/fsa/potreba-za-donosenje-smjernica
ili www.fsa.gov.ba

AGENCIJA ZA SIGURNOST HRANE
BOSNE I HERCEGOVINE

Smjernice za označavanje i kontrolu „bez GMO“ prehrambenih proizvoda u BiH

1. Situacija u Bosni i Hercegovini

Zakonska regulativa iz oblasti GMO u Bosni i Hercegovini, koja je usklađena sa EU regulativom, propisuje obavezno označavanje genetski modifikovane hrane i hrane za životinje. Međutim proizvodi životinjskog porijekla kao mlijeko, jaja i meso su isključeni iz označavanja iako su životinje hranjene sa genetski modifikovanom hranom. Sprovedeno ispitivanje među potrošačima je pokazalo da čak 90% ispitanika smatra da je ovo značajan nedostatak informacija.

Nadležne institucije u BiH su poduzele aktivnosti kako bi se odgovorilo na potrebe i želje potrošača za jasnom informacijom o proizvodu, te implementaciji novousvojenih smjernica bez GMO označavanja i sistema kontrole u BiH.

Smjernice se sastoje od dva dokumenta :

“Smjernice za utvrđivanje procesa proizvodnje i obilježavanja hrane proizvedene bez GMO“

“Smjernice za kontrolu proizvodnje bez GMO zasnovane na riziku“

Polazna tačka/porijeklo smjernica su regionalno usklađeni standardi za označavanje i kontrolu proizvoda bez GMO za zemlje Dunavske regije. Ti standardi su razvijeni 2015. godine uz učešće 14 zemalja regije i uz podršku Njemačkog društva za međunarodnu saradnju (GIZ), Agencije za zaštitu životne sredine Austrija i Dunav soja asocijacije. Finalizirani dokumenti su predati involviranim vladama početkom 2016. godine.

Bosna i Hercegovina je prva od četrnaest zemalja učesnica Dunavske regije koja je usvojila standarde.

2. Svrha smjernica

- Smjernice daju osnovu za „proizvodnju bez GMO“ hrane kako bi se osigurala sljedivost, transparentnost i kontrola procesa proizvodnje i zaštitila sloboda izbora potrošača u BiH
- Smjernice određuju pravila za proizvodnju bez GMO i označavanje u svim fazama prehrambenog lanca kao i za potrebe kontrole

3. Prednosti za kompanije u lancu proizvodnje hrane

Smjernice uspostavljaju jasan okvir i pravnu sigurnost za kompanije

Tvrđnja da je nešto bez GMO zasnovana na primjeni smjernica je dokaz:

- Za tehnički ispravan i kontrolisan proces proizvodnje i sljedivost u čitavom lancu hrane
- Za pouzdanost i vjerodostojnost bez GMO tvrdnji da je kompletan proizvodni proces kontrolisan od strane nezavisnog certifikacijskog tijela
- Jasan znak prepoznatljivosti na policama u supermarketima.

Regionalno usklađen pristup

- Pojednostavljen promet „bez GMO“ označenih proizvoda u regionu; potrošači u regionu prepoznaju „bez GMO“ označene proizvode
- Kompanije imaju regionalno prepoznatljiv okvir da izađu u susret povećanim zahtjevima za „bez GMO“ prehrambenim proizvodima

Jačanje konkurentske pozicije

Primjenom smjernica i odgovarajućom certifikacijom svojih proizvoda:

- Pokazujete svoju profesionalnost i orijentaciju ka inovacijama
- Dajete dodatnu vrijednost proizvodu koji nudite, počevši od dobavljača, maloprodaje i do krajnjeg potrošača

4. Proces certifikacije

- kontrola Vašeg dobavljača/inputa kako bi se izbjegla kontaminacija sa GMO
- verifikacija Vašeg procesa proizvodnje
- trening osoblja
- evidentiranje tokom procesa kako bi se osigurala sljedivost
- obavezno uzrokovanje proizvoda i analiza kritičnih sirovina, polugotovih i gotovih proizvoda

5. Opšti principi bez GMO proizvodnje i označavanja

Hrana:

GMO i proizvodi koji nastanu iz GMO neće biti korišteni za ishranu, za aditive ili za pomoćna sredstva u preradi hrane

Hrana za životinje i ostali proizvodi:

GMO i proizvodi proizvedeni iz GMO neće biti korišteni kao hrana za životinje, uključujući i aditive ili pomoćna sredstva za preradu hrane za životinje, sredstva za zaštitu biljaka, đubriva, sjemena, vegetativni propagacioni materijal i mikro-organizme

Označavanje:

Samo hrana proizvedena u skladu sa odredbama ovih smjernica može da bude označena kao „bez GMO“ u BiH